

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 26 a § i upphovsrättslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att det i upphovsrättslagen tas in ett bemyndigande som innebär att beslut om vilka anordningar som omfattas av kompensationsavgift och om avgiftens storlek ska fastställas genom förordning av statsrådet i

stället för genom förordning av undervisningsministeriet.

Lagen avses träda i kraft senast den 1 januari 2009.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

I 2 a kap. i upphovsrättslagen (404/1961) föreskrivs om kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk.

Kompensationsavgiften grundar sig på bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället. Det förutsätts i direktivet att kompensation ska erläggas om medlemsstaten har föreskrivit undantag eller inskränkningar från rätten till mångfaldigande enligt artikel 5.2 punkt b (mångfaldigande för privat bruk).

Den kompensation som avses i direktivet har i Finland tagits ut så att en särskild avgift inkluderats i priset för de ljud- eller bildband eller andra inspelningsunderlag som säljs till konsumenterna.

Bestämmelserna i det gällande 2 a kap. i upphovsrättslagen tillkom genom lag 821/2005. De ersatte bestämmelserna från 1984 om den s.k. kassettagiften, som var avsedd som kompensation för kopiering för enskilt bruk.

De bestämmelser som ligger till grund för kompensationsavgiften ingår i 26 a §. Enligt 1 mom. omfattar avgiften sådana ljud- eller bildband eller andra anordningar på vilka verk kan tas upp och som i betydande ut-

sträckning används för framställning av verk för enskilt bruk som tillverkas eller införs till landet för spridning till allmänheten. Det är tillverkaren eller importören som är skyldig att betala avgiften.

Avgiften fastställs på basis av anordningens speltid eller lagringskapacitet, och den används för direkt kompensation till verkens upphovsmän och som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem. Kompensationen betalas till upphovsmännen genom förmedling av en organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk inom ett visst område i enlighet med en dispositionsplan för avkastningen av avgiften som årligen godkänns av undervisningsministeriet.

I 2 mom. föreskrivs om återförsäljares subsidiära skyldighet att betala avgiften.

I 3 mom. ingår bemyndiganden med stöd av vilka föreskrivs om avgiftens tillämpningsområde och dess storlek. Enligt bestämmelsens gällande lydelse ska beslut om tillämpningsområde och avgiftens storlek föreskrivas genom förordning av undervisningsministeriet.

Innan undervisningsministeriet utfärdar förordningen ska ministeriet enligt lagen begära utlåtande av kommunikationsministeriet och handels- och industriministeriet om vilka anordningar som ska omfattas av avgiften.

Innan förordningen utfärdas ska undervisningsministeriet också förhandla med organisationer som företräder tillverkare och importörer av inspelningsunderlag och med organisationer som företräder upphovsmän.

Regeringsgrupperna har den 13 november 2007 beslutat att fastställandet av kompensationsavgift för anordningar som omfattas av avgiften ska ändras så att statsrådet fattar beslut i ärendet på framställning av undervisningsministeriet. Vid beredningen av ärendet ska arbets- och näringsministeriet och kommunikationsministeriet höras.

På grund av kompensationsavgiftens samhällspolitiska betydelse har man vid utvärderingen av upphovsrättsförvaltningen hösten 2007 ansett det nödvändigt att beslutsfattandenivån i fråga om fastställandet av avgiften höjs. I enlighet med detta föreslås att upphovsrättslagens 26 a § 3 mom. ändras så att de anordningar som ska omfattas av avgiften samt avgiftens storlek utfärdas genom förordning av statsrådet.

Innan ärendet föredras för statsrådet för avgörande ska undervisningsministeriet be om utlåtande av kommunikationsministeriet och av arbets- och näringsministeriet om vilka anordningar som omfattas av avgiften och om avgiftens storlek. Vid beredningen av förordningen ska undervisningsministeriet förhandla med organisationer som företräder tillverkare och importörer av anordningar och med organisationer som företräder upphovsmän. Dessutom föreslås att undervisningsministeriet ska förhandla också med konsumentmyndigheterna.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inte några ekonomiska konsekvenser och inte heller några konsekvenser för miljön.

Propositionen har konsekvenser för myndigheternas verksamhet såtillvida att bemyndigandet att utfärda förordning övergår från undervisningsministeriet till statsrådet. Propositionen kan bedömas öka den utredningskapacitet och informationsinsamling som behövs som grund för beslutsfattandet.

Propositionen kan också medföra andra samhälleliga konsekvenser. Med stöd av den nya lagen kan statsrådet i sitt politiska be-

slutsfattande bättre beakta upphovsmannaskyddet liksom t.ex. de behov informations-samhällets utveckling ger upphov till.

3 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid undervisningsministeriet. Propositionsutkastet sändes på remiss till följande instanser: kommunikationsministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, AV-tuottajien tekijänoikeusyhdistys Tuotos ry, Elektroniikan Tukkukauppiat ry, Näringslivets centralförbund, Upphovsrättsföreningen för utövande artister och ljudupptagningsproducenter – Gramex rf, Centralhandelskammaren, Konkurrensverket, Kopiosto rf, Kuluttajat – Konsumenterna ry, Konsumentverket, Nokia Abp, Sanasto rf, Förbundet för Finsk Handel, Finlands Konsumentförbund, Företagarna i Finland rf, Finlands Tonsättares Internationella Upphovsrättsbyrå Teosto rf och Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry. Sammanlagt 14 utlåtanden om propositionsutkastet gavs.

I fem remissvar understöddes en lagändring så att statsrådets beslutsfattande endast gäller vilka anordningar som omfattas av avgiften. Vikten av att arbets- och näringsministeriet och kommunikationsministeriet hörs särskilt betonades likaså i fem remissvar. Företrädarna för rättsinnehavarna ansåg att det beslutsfattande som gäller kompensationsavgiften ska kvarstå i oförändrad form så att beslut om vilka anordningar som omfattas av avgiften och om avgiftens storlek fortfarande fattas av undervisningsministeriet.

I Konsumentförbundets, Näringslivets centralförbunds och Nokias utlåtanden betonades vikten av att de organisationer som företräder konsumenterna blir hörda när besluten bereds. I de två sistnämnda remissvaren påpekades dessutom att också det beslutsfattande som gäller kompensationsavgiftens storlek bör överföras till statsrådet.

Propositionen har setts över efter remissbehandlingen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft senast den 1 januari 2009.

Lagen avses bli tillämpad vid utfärdandet av förordningen om kompensationsavgift för år 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 26 a § i upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i upphovsrättslagen av den 8 juli 1961 (404/1961) 26 a § 3 mom., sådant det lyder i lag 821/2005, som följer:

26 a §

Bestämmelser om vilka anordningar som omfattas av avgiften enligt 1 mom. och om avgiftens storlek utfärdas genom förordning av statsrådet efter att kommunikationsministeriet och arbets- och näringsministeriet givit sitt utlåtande om saken. Vid beredningen av förordningen ska undervisningsministeriet förhandla med organisationer som företräder i 1 mom. avsedda tillverkare och importörer samt organisationer som företräder upphovsmän och med konsumentmyndigheterna. Avgiften ska fastställas till ett belopp som kan anses utgöra en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Det ska föreskrivas en övre gräns för det totala belopp för varje anordning som av-

giften inte får överskrida. Vid fastställandet av avgiftens storlek ska beaktas tillgänglig dokumentation över hur frekvent det är med framställning av enskilda exemplar och i vilken utsträckning tekniska åtgärder som hindrar privatkopiering har använts för skydd av sådana verk som gjorts tillgängliga för allmänheten. För varje typ av anordning ska dessutom hänsyn tas till den utsträckning i vilken anordningen kan användas för att framställa exemplar av verk som skyddats respektive icke skyddats med tekniska åtgärder.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 6 juni 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Kultur- och idrottsminister *Stefan Wallin*

Lag**om ändring av 26 a § i upphovsrättslagen**

ändras i upphovsrättslagen av den 8 juli 1961 (404/1961) 26 a § 3 mom., sådant det lyder i lag 821/2005, som följer:

Gällande lydelse

26 a §

Efter det att kommunikationsministeriet och handels- och industriministeriet har gett sitt utlåtande om saken föreskrivs om de anordningar som omfattas av avgiften enligt 1 mom. genom förordning av undervisningsministeriet. *Genom förordning av undervisningsministeriet föreskrivs även om storleken av avgiften.* Undervisningsministeriet skall före det förhandla med organisationer som företräder i 1 mom. avsedda tillverkare och importörer samt organisationer som företräder uphovsmän. Avgiften skall fastställas till ett belopp som kan anses utgöra en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Det skall föreskrivas en övre gräns för det totala belopp för varje anordning som avgiften inte får överskrida. Vid fastställandet av avgiftens storlek skall beaktas tillgänglig dokumentation över hur frekvent det är med framställning av enskilda exemplar och i vilken utsträckning tekniska åtgärder som hindrar privatkopiering har använts för skydd av sådana verk som gjorts tillgängliga för allmänheten. För varje typ av anordning skall dessutom hänsyn tas till den utsträckning i vilken anordningen kan användas för att framställa exemplar av verk som skyddats respektive icke skyddats med tekniska åtgärder.

Föreslagen lydelse

26 a §

Bestämmelser om vilka anordningar som omfattas av avgiften enligt 1 mom. *och om avgiftens storlek* utfärdas genom förordning av *statsrådet* efter att kommunikationsministeriet och *arbets- och näringsministeriet* givit sitt utlåtande om saken. Vid beredningen av förordningen ska undervisningsministeriet förhandla med organisationer som företräder i 1 mom. avsedda tillverkare och importörer samt organisationer som företräder uphovsmän och med *konsumentmyndigheterna*. Avgiften ska fastställas till ett belopp som kan anses utgöra en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Det ska föreskrivas en övre gräns för det totala belopp för varje anordning som avgiften inte får överskrida. Vid fastställandet av avgiftens storlek ska beaktas tillgänglig dokumentation över hur frekvent det är med framställning av enskilda exemplar och i vilken utsträckning tekniska åtgärder som hindrar privatkopiering har använts för skydd av sådana verk som gjorts tillgängliga för allmänheten. För varje typ av anordning ska dessutom hänsyn tas till den utsträckning i vilken anordningen kan användas för att framställa exemplar av verk som skyddats respektive icke skyddats med tekniska åtgärder.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.